

1. દાવાનળનો અર્થ આપી તેની અસરો અને અટકાવવાના પગલા વિષે વિસ્તૃત માહિતી આપો. 14
અથવા
1. ચક્રવાતના લક્ષણો જણાવી ભારતમાં તેના વ્યવસ્થાપનની ટીકાત્મક મૂલવણી કરો. 14
2. વિશ્વમાં જ્વાળામુખી આપત્તિનું વિતરણ સમજાવી તેના અટકાવવાના પગલા વિષે ચર્ચા કરો. 14
અથવા
2. આંતરિક બળો નિર્મિત આપત્તિઓ કઈ કઈ છે? ભૂકંપ આપત્તિની અસરો ઉદાહરણ સહીત સમજાવો. 14
3. ઘસારણની વિવિધ પ્રક્રિયાઓ જણાવી ઘસારણની અસરો વિષે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 14
અથવા
3. ભૂસ્ખલનનો અર્થ આપી તેના કારણો અને અસરો વિષે નોંધ લખો. 14
4. આપત્તિ વ્યવસ્થાપનમાં પૂર્વતૈયારી અને સુલેદ્યતાની સંકલ્પના સમજાવો. 14
અથવા
4. પૂરના વિવિધ પ્રકારો જણાવી તેના કારણો અને અટકાવવાના પગલા વિષે ચર્ચા કરો. 14
5. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી જવાબ લખો. 14

1. નીચેનામાંથી કયું ભૂકંપનું કારણ છે?

A) બંધ (Dam)

B) ટેક્ટોનિક પ્લેટોના હલનચલન

C) જ્વાળામુખી પ્રસ્ફોટન

D) ઉપરોક્ત બધાં

2. ભૂકંપની તીવ્રતા માપવા માટે કયો સ્કેલ વપરાય છે?

A) કુજિતા સ્કેલ

B) રિક્ટર સ્કેલ

C) સાફિર-સિમ્પસન સ્કેલ

D) બ્યુઝોર્ટ સ્કેલ

3. નીચેના પૈકી કઈ આપત્તિ કુદરતી આપત્તિ ગણાય છે?

E1098.2

- A) ઔદ્યોગિક રસાયણિક લીક B) દુષ્કાળ (Drought)
C) ન્યુક્લિયર પાવર પ્લાન્ટ દુર્ઘટના D) આતંકવાદી હુમલો
- 4 નીચેના પૈકી કયું એક જૈવિક પ્રકોપ (Biological hazard) છે?
A) ભૂકંપ B) પૂર
C) વસ્તી વિસ્ફોટ D) દુષ્કાળ
- 5 નીચેના પૈકી કઈ કુદરતી શક્તિ તટીય ઘસારણ (Coastal erosion) માટે જવાબદાર નથી?
A) પવન B) તરંગ ક્રિયા
C) તટીય ખડક D) જ્વાળામુખી વિસ્ફોટ
- 6 કોતર ઘસારણ (Gully erosion) મુખ્યત્વે કઈ બાબતથી થાય છે?
A) પવન દ્વારા ધોવાણ B) નાના ઝરણામાં કેન્દ્રિત થયેલા પાણીનું વહેણ
C) ભૂકંપ D) ભૂસ્ખલન
- 7 સુનામી (Tsunami)નું મુખ્ય કારણ શું છે?
A) ભારે વરસાદ B) સમુદ્રની નીચે આવેલા ભૂકંપ- જ્વાળામુખી વિસ્ફોટ
C) ટોર્નેડો (Tornadoes) D) ભૂસ્ખલન

E1098-3

Candidate's Seat No. _____

MA / MSc Sem. III - Examination Nov- 2025
GEO501: Geography of natural hazards and management

[Time: 02:30 Hours]

[Max. Marks: 70]

1. Explain the meaning of forest fire and provide detailed account about its effects and preventive measures. **14**

OR

1. State the characteristics of the cyclone and critically evaluation their disaster management in India. **14**

2. Explain the distribution of volcanic eruptions in the world and discuss the measures to prevent them. **14**

OR

2. What are the tectonic disasters? Explain the effects of earthquake disaster with examples. **14**

3. Discuss the various process of erosion and discuss in detail about the impact of erosion. **14**

OR

3. Define landslide. Write a note on its causes and effects. **14**

4. Explain the preparedness and vulnerability concepts of disaster management **14**

OR

4. State the different types of floods and discuss their causes and measures. **14**

5. Write the correct answer from given option **14**

1. What causes an earthquake?
A) Dam
B) movement of tectonic plates
C) Volcanic eruption
D) All of these
2. Which scale is used to measure the magnitude of an earthquake?
A) Fujita scale
B) Richter scale
C) Saffir-Simpson scale
D) Beaufort scale
3. Which of the following is considered a natural hazard?
A) Industrial chemical spill
B) Drought
C) Nuclear power plant accident
D) Terrorist attack

P.T.O

E-1098-4

4. Which of the following is an example of a biological hazard?
A) Earthquake
B) Flood
C) population explosion
D) Drought
5. Which natural force is not responsible for coastal erosion?
A) Wind
B) Wave action
C) Coastal Rock
D) Volcanic eruption
6. Gully erosion is mainly caused by
A) Wind erosion
B) Water runoff concentrating in small channels
C) Earthquakes
D) Landslide
7. What causes a tsunami?
A) Heavy rainfall
B) Underwater earthquakes or volcanic eruptions
C) Tornadoes
D) Landslide

~~XXXXXXXXXX~~